

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

„1/2” 1 „ 60 „
„1/4” — 90 „

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

„1/2” 3 „

Nimeri singuratici se vënd
in Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERȚIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

DREȘA:

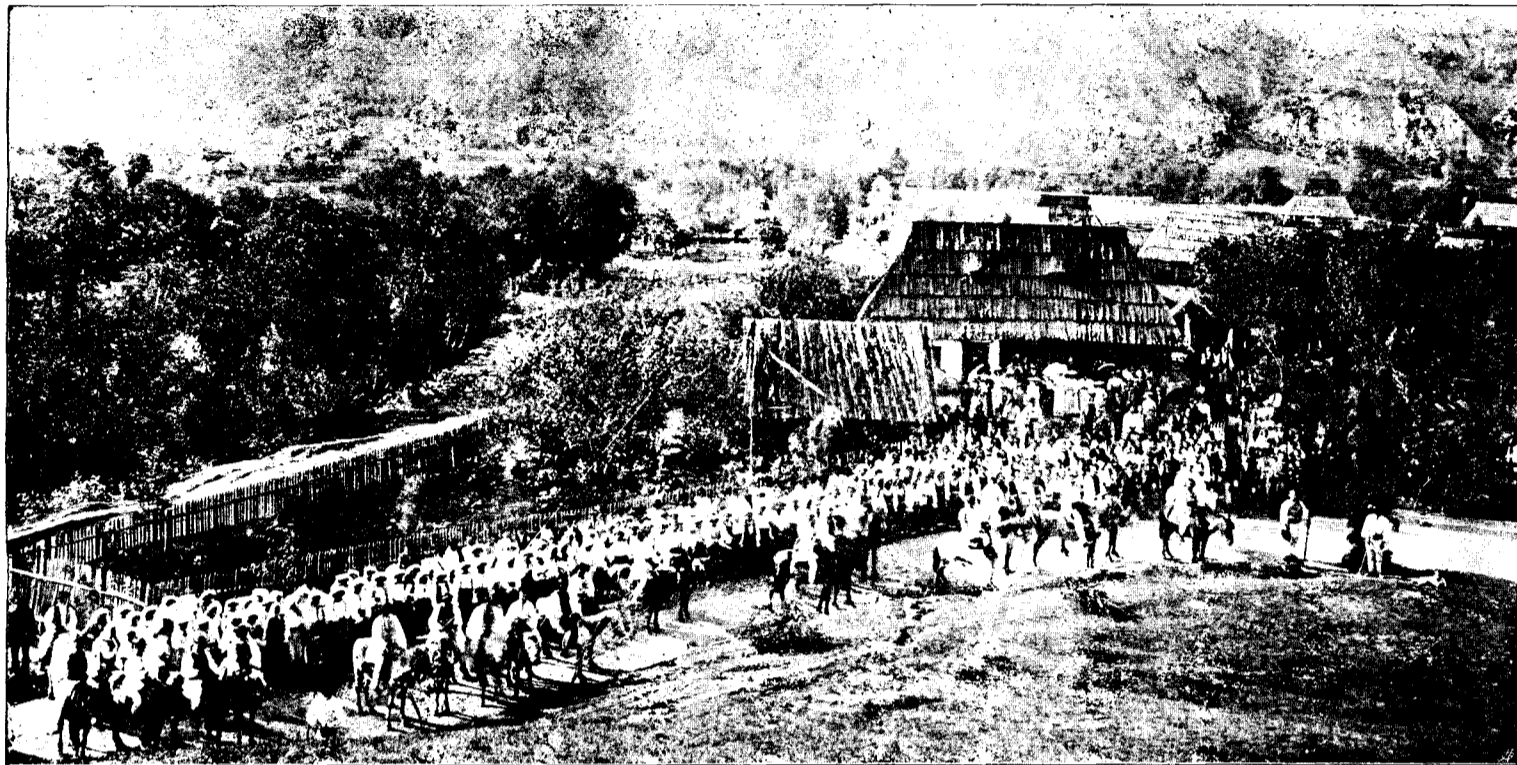
„RĂVAȘUL”

CLUJ, — KOLOZSVÁR
6 JÓKAJ-UTCA

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Așteptarea Episcopului Dr. Vasile Hossu în Jiu-Coroiești la 29 Maiu 1904.

„Vine Vlădica...”

Prin satele noastre românești, mai ales prin cele resfirate pe sub poalele munților, viața curge lin de tot; poate prea lin și prea fără viață. Drumurile nu-s prea bătătorite; când trece vr'un căruț ori chiar vre-o caleasă domnească prin sat e lucru mare, și es oamenii la poartă a minune să vadă ce-i? Știu ei, că nu prea vin a bine căleșele acelea. De altfel casele sunt împrăștiate, și liniștite; satul pare că doarme. Sara și dimineața mai e nițică mișcare, încolo peste zi, doar copii și câinii de mai fac nițel sgomot, ce se înneacă curând în tăcere.

Preste tot însă în tăcere și în durere se scurge viața țeranului român. Durerea lui e multă și mută. El rabdă și așteaptă. Nu prea are nădejde de bine — prea mult rău a văzut și vede — dar rabdă, în liniște și tăcere, și muncește din greu zi de zi. Dumineca și în sărbători se mai schimbă nițel fața satului, dar nici veselie dela joc nu e prea sgomotoasă, decât doar când se întemplă de se îmbată flăcăii de spurcatul vinars jidovesc. Toată bucuria Românilui cinstit e să meargă la biserică — în ziua Domnului — să asculte sfintele cântări dela liturgie și căzania sau predica — de se va întempla să fie. — După sfânta slujbă mai vorbesc Românașii nițel în ușa bisericii despre una alta, mai povestesc câte ceva pe uliță, apoi se răresc ear și fiecare rămâne pe acasă, și satul earăși e în tăcere și liniște.

E jalnică viața asta de robotă nepăsătoare. Sufletul omului pare că adoarme în traiul acesta nelămurit, fără scop mai luminos și fără încordări mai mari. Omul se face închis, se ferește de ceialalt și puterile pare că-i amurșesc.

Cu totul altfel e omul când se simte între mai mulți de ai sei; când se vede încunjurat de frați și de surori, cari gândesc și vorbesc la fel cu el. Ear de se întemplă ca în mulțimea de frați să-și deschidă vr'unul gura și se grăiască mai tare și mai cuminte, toți se îndreaptă cu fețele spre el și îi sorb cuvântul înțelept, cum sorb florile lumina de viață dătătoare. Câte o cuvântare limpede, caldă, luminoasă, trezește ca la o nouă viață pe toți frații dintr'un sat și îi schimbă de nu-i mai cunoști. Li face sprinteni, la mișcări și la vorbă, ageri la gândire și vorbire, și plini de dragoste și cuviință unul față cu celalalt....

Dapoi când se întemplă — rar de tot — ca să vină în sat *Vlădica*, culmea doririlor și închipuirilor acestor țerani buni și de bine?! O ce trezire, ce mișcare, ce veselie sufletească cuprinde toate sufletele!

Vlădica, este în mintea creștinilor nostri, ființa cea mai desvârșită între cer și pământ. Vlădica este lumina, puterea și mângăierea. Vlădica este scutul și nădejdea lor... Mai sunt dirigători cu putere între oameni, țeranii nostri îi cunosc, le simt puterea de multe ori brutală și amară. Dar acești dirigători nici nu se pomenesc deodată cu Vlădica; nici nu încape asemenea între ei. Depărtarea între ei este cer și pământ.

Este ceva străvechiu românesc în acest fel de a gândi și a simți al țeranului nostru. Nu înzădar neamul nostru s'a întemeiat sub scutul bisericii. Cărmuitorii lui, părințeștii lui dirigători patriarhali au fost preoții. E atâta adevăr, istoric și național, în agrăirea aceea tipică a Românilui: *Părinte!*

Toată organizația noastră străveche de »sate și preoți« se reoglindează în

înreit așa de mult, și bietul nostru popor, nu mai are alt loc de scut și mângăiere, — întocmai ca la începutul începutului vieții sale de neam — decât chiar numai biserica, e foarte fericit gândul tinerilor nostri vlădici de a-și cerceta eparchia, visitându-și pe rând satele, ca poporul să-i vadă față la față. Știm de bună seamă, că mare comoară de experiență culeg episcopii din aceste visitațiuni canonice — dar folosul sufletesc al poporului e și mai mare ba putem zice, că nici nu se poate prețui.

E destul se aruncăm ochii pe o singură scenă, prinsă cu măiestrie dintr'o astfel de visitațiune, pentru-ca se vedem ce efect covârșitor are asupra poporului venirea Vlădicului seu... În fruntea acestui număr dăm chiar o scenă din visitația Episcopului Dr. Hossu pe valea Jiului. Priviți cum se trezește un popor din letargia traiului seu greoiu și apăsător; priviți cum se adună *turma* împrăștiată în jurul păstorului; cum se refac legăturile sufletești rupte, cum se încheagă, ca într'un *șir de bătaie* bine rînduit *oastea*, care așteaptă pe comandantul seu! Priviți cum înfloresc sufletele românești, ca pomii la suflul primăverii, că vine, în luna Maiu, blândul și mângăitorul Părinte al tuturor... că vine Vlădica! Doamne, câtă putere nefolosită zace încă în alipirea aceasta mare a poporului nostru de vlădicii sei!

Crestături.

— *Ca mâne, în marea zi a Sfintei Marii, Maica Domnului, poporul nostru va alerga cu de adinsul la biserică, să se roage cu deosebire foc... Că vremile sunt grele de tot, că seceta ne-a ars pe toți și focul i-a secat pe mulți de ori-ce avere... Vor fi pline mai ales locurile a-lese, închinat Preacuratei Fecioare, cum sunt: Nicula, Strâmba, Maria-Radna, Maria-Poci, ș. a. Câte necazuri, câte dureri se vor descoperi cu acest prilej! Câte gemete vor răsuna spre cer!*

Și Maica Precurată va asculta ruga fiilor și o va duce înaintea Fiului său, ca să-și întoarcă mila spre noi, păcătoșii de noi, cei vrednici de marea pedeapsă.

— **La Brad** se va aduna, tot în aceasta mare zi a Sfinței Marii, mare mulțime de domni români, ca să fie adunarea fondului de teatru român. Frumoasă țintă și aceasta; mare și înălțătoare! În est an înse pare că interesul nu va fi așa mare ca altă dată. Calea spre Brad, — pentru mulți — duce pe la Câmpeni, unde focul a jucat o mare tragedie de chin și miserie. Ba e jale și durere, nu numai la Câmpeni, unde a mistuit focul tot, până în pământ, ci pretutindenea unde seceta a ars toată roada pământului. Eată de ce nu ne vom mira, că interesul pentru *Thalia* română de astădată poate va fi mai rece. Vremile sunt grele de tot. Întăiu este pânea, apoi — teatrul.

— **Blăstemații de socialiști jidani din Budapesta** ațiță împotriva bisericii noastre unite cu Roma. Folosind prilejul nenorocitei secete și a lipsei de nutreț, de nou scriu împotriva episcopului nostru dela Oradea-mare, pentru că nu ar lăsa pe țărani să-și pășuneze vitele în pădurile episcopiești. Când jidovuții din Budapesta se arată mari binevoitori țeranilor noștri decât episcopul român, care a dat dovezi despre dragostea sa de neam — trebuie să fie o blăstêmăție la mijloc. Nu putem crede, că Episcopul Orăzii n'ar face tot ce e cu putință pentru ca să ușureze țeranilor traiul și susținerea vitelor. Dar Jidovuților agitatori nu de țărani noștri îi doare inima, ci caută prilej de a putea ațița ură în contra bisericii noastre și a capilor ei.

Nici de ura lor nu ne-ar păsa, vorba e însă, că »Adevărul« (minciună) a ridacterilor »V Mezőfi« și »D. Cienadi« în numărul 28 dela 15 Aug. scriu în așa fel contra Episcopului Dr. Radu și a bisericii noastre, încât constituie tipic delict de agitație contra unei confesiuni. Nu putem reproduce cuvânt de cuvânt aceasta infamie socialistă, dar procurorii ar trebui să iee de urechi pe acești scribleri circumcisi, cari n'au nici un drept a se amesteca între creștini și trebile bisericii lor. Pentru că asta tot nu merge, ca niște perciunați de perde-vară se provoace prin tipar pe »frații Români« ca se vadă »cine-s episcopii unatuși din Biharie« și să părăsească pe »fiorul de paure, Mitru Radu, cât și legea lui cea unitușă«. — Nu cumva ar vrea »ridacterii dila Adivor«, ca »frații Români din Biharie« se treacă sub puterea cuțitului de șachter?

— **Papa și ziaristii.** Un episcop german a zis odată că sfântul apostol Pavel de ar trăi astăzi s'ar face ziarist, voind se arete puterea cea mare a ziaristilor într-o propovedie, și chemarea înaltă a scriitorilor de jurnale. Reposatul Papa Leo XIII. adeseori a îndemnat pe bărbații aleși ai bisericii să scrie și se întemeieze foi bune, creștinești. Cuvântul de zi al Papei Leo era: Puneți scrieri împotriva scrierilor! Papa de acum, Piu al X. nu e mirare, asemenea prețuește mult pe ziaristi. Foile scriu, că în zilele trecute a primit în audiență pe un ziarist, care l-a rugat să-și binecuvinte condeiul, ce și-l'a adus cu sine. Fericitul Părinte Piu X. ar fi zis: »Astăzi nu e pe lume o chemare mai sublimă ca cea de jurnalist. Binecuvânt deci simbolul chemării D-Tale. Înaintașii mei au binecuvântat lăncile și armele luptătorilor creștini, și eu sunt fericit, că pot cere binecuvântarea lui D-zeu asupra unui ziarist«. — Nu știm dacă într-o adevăr

Sf. Părinte va fi zis chiar cuvintele acestea, dar credem că s'a exprimat bine despre ziaristi, pentru-că înainte de a ajunge Papă, încă fiind patriarch în Venezia, scria în ziare, mai ales în »Difesa« (»Apărarea«) apărând drepturile și învățăturile bisericii.

Din Diecesa Lugojului.

— **Visitațiunea Episcopului pe valea Jiului.** —

Ilustritatea Sa Prea-Bunul și de toți iubitul Arhiepiscop al Diecesei de Lugoj în 28 Maiu st. n. a. c. a plecat, însoțit de prelatul papal Ioan Boroș, canonic, Dr. Dănilă Fireza, secretar episcopesc și cantorul bisericii catedrale Jivanca, în valea Jiului a consacra biserica cea nouă din Păroșeni, a binecuvânta pe cea din Petroșeni, a se convinge în persoană prin visitație canonică, despre starea bisericilor și a școalelor precum și despre administrarea lor. Ajunși pe teritoriul comitatului Hunedoara, în Deva, la gară i-au eșit întru întimpinare: comitele-suprem Mara László, vice-comitele: Pogány Béla și protonotarul comit. Csulay. Cei doi din urmă au petrecut pe înalt P. Sa până la Simeria. În gară la Deva a mai fost familiile: Hosszu, avocat; Csát, jude de tribunal în pensiune, Popescu, Hângănuț etc.

În gară la Piski Ilustritatea Sa a fost așteptat de preoții tractului Hunedoarei în frunte cu simpaticul protopop tractual Ioan Pop, care a și salutat pe Ilustritatea Sa »de bună-venire«. Tot în gara din Piski a eșit întru întimpinare și Clarissimul Dr. Traian V. Frențiu, protopopul Orăștiei. Acesta adăugându-se suitei înaltului Prelat a venit până în Petroșeni.

În gară la Hațeg, Ilustritatea Sa Dr. Vas. Hossu a fost întâmpinat de preoțimea din vicariat și popor în frunte cu tinărul și zelosul vicariu, Dr. Iacob Radu, care a și salutat pe înaltul prelat și adevăratul păstor. Plecând trenul Ilustrit. Sa până în Puj la toate stațiunile a fost întâmpinat de poporu-i credincios.

Sosirea în Puj — în cea dintâi parohie apărținătoare tractului protopopesc a Jiului a fost triumfală. Aicia înaltul prelat a toșt așteptat de M. On. Domn Stefan Raidc, protopopul Jiului și de Dl Buda Károly, protopretor și de popor mult. Ambii onorațorii au salutat de bine-venire pe Prea-Sfințitul Părinte; cel dintâi în numele tractului; al doilea în numele cercului politic. Aceștia adăugându-se suitei înaltului Prelat, pleacă spre Petroșeni. La Merișor se adauge preotul Izidor Saturn.

Sosirea în Petroșeni, cu trenul, a fost la 3³/₄ ore p. m. În gară așteptau din partea comunei politice: notarul Varjassy, iară din partea curatoratului bisericesc gr.-cat. pretorul Spectat. Domn Vasile Janza, ca prim-curator al bisericii noastre gr.-cat. din acea comunitate; musica societății »Salgó-Tarján«; industriașii cu steagul lor în frunte; băeșii în gală; reprezentanții tuturor confesiunilor din Petroșeni și din jur; și anume: grof Toldalagi Samu, parochul rom.-cat. cu 2 capelani, On. Ioan Pataki, paroch în Coroeșteni-Vulcan cu învățătorul său B. Voin; preotul reformat: Kosa; preotul evangelic Pelger și

preoții gr.-or. Stanca și Prieda din Petrila; notarul din Livezeni Bociat și cel din Petrila I. Vassiu și public numeros.

Când s'a zărit de abia trenul, musica a început a intona un marș. Ilustritatea Sa Dl Episcop apare în mijlocul nostru cu o față, ca totdeauna, veselă și atrăgător de simpatică. Îl salută ungurește notarul Varjassy din partea comunei politice Petroșeni, iară pretorele Vasile Janza românește, ca reprezentantul curatoratului gr.-cat. Ilustritatea Sa amendorora le răspunde în termeni aleși și adănc de mișcător, spunând, că a venit să ne »aducă pace«.

După-ce s'a făcut obicinuitele prezentări, convoiul cu suita Episcopescă pleacă la locuința protopopească în sunetele campanelor dela toate 5 bisericile aflătoare în Petroșeni. Ajunși la cortelul protopopesc după puțină odihnă Ilustritatea Sa pleacă în sunetul clopotelor dela biserica noastră parochială gr.-cat. spre a săvârși inseratul din Sămbăta Rusaliilor. În ușa bisericii l-a întâmpinat M. On. D. Stefan Radic, protopop ținând în mână crucea dăruită de Exeelența Sa actualul nostru Arhiepiscop și Metropolit Dr. Victor Mihályi — cu prilejul consacării acelei biserici 1885 — și Dr. Traian V. Frențiu, protopopul Orăștiei, ambii ca preoți îmbrăcați în frumoase odăjdii, ca diaconi serviau Ioan Pataki și A. Bologa.

Cel dintâi M. On. Dn. Stefan Radic salută de bine-venire pe înalt Prea Sfinția Sa, care a venit deodată să bine-cuvinte și această biserică din nou renovată. În biserică s'a ridicat un iconostas foarte frumos acum numai, lucrat de harnicul și bine-aprețiatul nostru pictor românesc Smigelski, onoare lui și fală nouă. La cuvintele protopopului P. S. S. răspunde, deplin mulțumit de fructele ostenelelor săvârșite de bătrânul protopop — care e încă tinăr și înflăcărat. Intrară în biserică. Aproape întreagă elita publicului, dimpreună cu credincioșii dela gară, vin în biserică. După perfecerea inseratului Ilustritatea Sa cu dulce graiu expune însemnătatea Pogorței sf. spirit și invită pe credincioși să se mărturisească la dînsul. A mărturisit prea Bunul nostru Arhiepiscop mulți credincioși și dându-le deslegare adevărat părințească, multă pace va fi adus în inimile lor turburate.

În ziua de Rusalii servește în Petroșeni și cântă corul din Hunedoara condus de Andreiu Ludu. Primește reverințele și la 1 oară e banchet. După 4 oare p. m. Ilustr. pleacă cu toată a sa suită spre Păroșeni să consacreze biserica de acolo. În trecere prin parochia Iscroni a fost bineventat de parochul din localitate On. Petru Burlec, care aștepta la hotarul comunei dimpreună cu poporul.

Sosirea în Coroeșteni. Aicia de cu vreme aștepta pe I. P. S. S. poporul credincios din parochia Coroeșteni-Vulcan, cam la 500 persoane, un banderiu de 40 călăreți cu praporii în frunte și preotul local On. Ioan Pataki îmbrăcat în sfinte odăjdii, având în mână crucea. (Vezi fotografia de pe pag. I.) La hotarul comunei i-au ridicat în onoarea înaltului prelat o poartă triumfală cu inscripția: »La mulți ani!«

(Va urma).

FOIȚA RĂVAȘULUI

Pentru cinstea Precuratei Fecioare.

Străinii, cari cunosc cătuși de cât neamul nostru, de câte ori vorbești cu ei, — mai ales cu cei din tagma preotească, spun, că au auzit și știu, că poporul nostru cinstește foarte mult pe Precurata Fecioară Maria. Cărțile noastre sfinte cuprind, fără îndoială, aproape pe fie-care pagină laude curate, scrisă în limba bătrână, înflorită, dulce, a vechilor dascăli mari ai bisericii răsăritului. Dacă te-ai pune să aduni din ele preamăririle Celei fără prihană, ai putea face cărți groase, pline de poezie sfântă, înălțătoare de inimi. Poporul nostru, ce e drept, știe rugăciunea: »Născătoare de Dumnezeu« ca și »Tatălnostru«, și o zice, — cei buni în fie-care zi, cei mai nepăsători cel puțin în biserică. Dar aceasta nu e un semn așa de deosebit, din care ai putea judeca rîvna deosebită ce o are poporul față de maica Domnului. Și alte popoare o cinstesc de asemenea. Nu numai asemenea, ci și mai mult, mai cu seamă catolicii. La ei în biserică e o limbă pe care poporul nu o înțelege, și chiar cărțile lor bisericiești nu cuprind atâtea laude a Vergurei ca ale noastre. Și totuși la ei adevărata cinstire a s. Marii e cu mult mai lătită, mai vie, mai adevărată decât la noi. Sudălmile grozave, de cari așa de greu se lasă poporul nostru, sudălmile, cari trec la noi dela tați la fii, ca un nor negru blăstămat, moștenirea vremilor întunecate, ce ne-au ucis deopotrivă mințile și inimile, sudălmile acestea, ce-s semnele suflutului celui mai tâmpit, — la ei, la catolici, nu se prea aud, ori

nu se aud de loc. Ei au o mulțime de reuniuni în cinstea Celeia, pe care Români pe lângă toată dragostea ce i-o poartă, o încarcă cu o sumedenie de înjurături, ei au asocieri, cari muncesc pentru a da viață, pentru a face ca nu numai cu cuvântul de multe ori mincinos și rece, ci și cu fapta pornită din inimă curată, cu fapta însuflătoare și dătătoare de pildă, să se lățească, să se întărească cinstea Precuratei Fecioare. Mătăniile, cari în răsărit nu-s necunoscute, dar aproape uitate, mătăniile acestea sub formă de rosar la ei, sunt numărate deopotrivă de degetele albe și fine ale domnișoarelor lor, ca și de degetele înegrite, purtate de muncă a țerancelor. În fiorii rugăciunilor sfinte aceleași cuvinte calde, tremurate se ridică de pe buzele rumene și pline ale copilelor, pe cari le șoptesc și babele gârbovite de ani și de necazuri, cu buzele lor supte, aceeași »Născătoare de Dumnezeu«. Și »Născătoarea« le trimite după vrednicie și după lipsele pe cari le cunoaște, mângăierile alinătoare, din cer, de deasupra țăriilor albastre.

Ce folos, că noi avem atâtea laude minunate ale Fecioarei, dacă acelea stau și acum închise între vechile table de lemn, încopciate cu copcii de aramă, a cărților din biserică? Ce folos de minunata poezie sfântă a »Paracლისului«, dacă din literile vechi se desprind cuvintele dulci odată de douăori pe an între cei patru păreți a bisericii? Ce folos dacă și atunci vr'un diac bătrân cu ochii mici, vicleni, de subt ochelari, trece peste 3—4 cântece și al 5-lea îl mormăie pe nas? Ce cinstire, ce cult va fi acesta? Poporul ce stă înainte va înțelege ceva, și mai ales îi va rămâne ceva din ceea ce auzite? Avem noi multe bune și frumoase în biserica noastră, slujbele noastre din biserică sunt toate slujbe cu adevărat împere-

rătești, așa cum se cuvine Împăratului ce s'a scoborit de pe scaunul măririi sale, și din sf. cuminecătură de pe altar, unde e de față El — Dumnezeu-om, privește și cetește și în suflutul preotului și a cântăreților și a poporului. — Avem noi multe rândueli bune, multe lucruri frumoase, dar pare că peste tot ce avem bisericesc, plutește o ceață somnuroasă, un nor al nepăsării. Lipsese-ne duhul dătător de viață. Ne lipsesc puncte de lumină puternică, cari să împărtășie negura nopții, cari să facă să cadă vîlul, să ne vedem comorile ascunse atâtea vreme de ochiul nostru istovit de lacrimile vieții vecinic sbuciumate, de care am avut parte din moștrămoși.

Astfel de puncte luminoase ar fi, fără îndoială, »Cununile« Precuratei, pe cari a început să le propovăduiască un slujitor al Domnului, păr. Const. Lucaciu. Când cu vre-o câți-va ani înainte, era vorba de ce nu se poate aduce și la noi rosarul latin, s'a spus de mulți, și bine s'a spus, că noi nu avem lipsă de lucruri străine în biserică, — că noi avem atâtea și atâtea feluri de a cinsti pe Maica Domnului. Ei bine, nu ne rămâne de cât să arătăm cu fapta, ceea ce atât de desghetat am spus atunci cu graiul și scrisul. — »Cununile«, societățile acestea au în primul rând ținta să facă cunoscute cât se poate mai bine acestea laude ale Fecioarei întregului popor, — să le cunoască și cunoscându-le cât se poate mai bine, nu numai de mîntea ci și cu inima, să se pue basă, fundament tare unei adevărate și vie cinstiri a Ei, și prin aceasta să se înceapă o adevărată reînnoire sufletească în poporul nostru. Scurtele rugăciuni, ori chiar »Paracლისul«, — strecurate în cărțile de rugăciuni ce le avem de un timp încoace, sunt negreșit, menite spre a lăți cultul

Răsboiu alcoholismului!

(Continuare și fine).

Invetătorii nostri în toată munca și lupta în potruva alcoholismului fie înflăcărați sprijinitori ai preoților. Lumineze mințile pruncuților încă în frageda lor vîrstă asupra relelor pricinuite de beutură și înființeze reuniuni morale și culturale cu ei. Și harnici și rezoluți luptători facă-se ascultătorii români de prin seminările teologice și de pe la universități. Urmeze pilda dată de tinerii din alte țări bogate și înaintate pe toate terenele și înființeze societăți studențești de cumpătare și ducă și samene idea mântuitoare și între frații lor de acasă.

Veghieze fie-care, ca se nu rămână literă moartă legea din 1879 art. 40., care în §. 74 dispune: ospetării, crișmarii și cafejii, cari în ospetăriile, crișmele sau cafecele lor sufer, ca oaspeții să-și petreacă peste termenul de închidere satorit de autoritate, tot astfel și aceia, cari nu se supun la îndrumarea organelor oficioase, de ași închide localurile, precum și aceia, cari organelor oficioase nu le dau intrare, sau le împedecă în împlinirea slujbei lor, sau își ascund oaspeții din înaintea lor: sunt de a se pedepsi până la 100 cor., în cas de repețire, dacă dela pedepsirea din urmă n'au trecut doi ani, până la 400 cor. — Acel oaspe însă, care după ceasul de închidere, fiind provocat de ospetar, crișmar, cafejiu ori de incredințatul lor, ori de organele oficioase, nu se depărtează, sau se ascunde, este de a-se pedepsi până la 50 cor. —

Ș-ul acesta drept, că nu se poate aplica numai acolo, unde dregătoria din loc a adus statură privitoare la timpul de închidere și deschidere a crișmelor, dar datorința noastră e, ca să lucrăm în fie-care comună pentru satorirea timpului când și până când este iertat a vinde beutură. Apoi deși nu avem mulți, dar avem mai în fie-care comitat, membrii români în congregație, lucreze aceia fie preoți, advocați, medici ori invetători, ca în fie-care comitat să se aducă statură pentru satorirea timpului, în care e iertat și în care nu-i iertat a-se vinde beuturi în crișme.

»Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« și în special despărțimintele să întrebunțeze toate mijloacele, ce le pentru împedecarea alcoholismului, ajutorând societățile de cumpătare, ce se vor înființa și premiind pre aceia, cari vor arăta mai mari rezultate în aceasta luptă. Știm noi, că »Asociațiunea« ajută și lucrează pentru popor, dar credem, că mai de mare însemnătate e pentru poporul nostru a ajuta pe ceia, cari lucrează, ca milioanele de coroane să rămână în punga poporului prin

s. Vergure. Dar câți au între ai nostri cărți de rugăciuni? Li poți numera în fie care comune pe degete. Chiar cei cari au, și cari le folosesc, (căci sunt și de aceia, cari își cumpără, și apoi la câți-va ani, vîzînd că alții nu folosesc, le pun și ei în ladă) oare câți vor ceti de pildă paraclisul? Lungimea de-oparte, de altă parte neînțelegerea lui (aceasta face să fie foarte lung) îi fac pe cei mai mulți să cetească din cărți rugăciuni, pe cari le știu de rost. »Cununile« ar avea să fie nu numai celea ce ar face cunoscute tuturor celor ce vor (ori știe ceti ori nu) laudele curatei Fecioare, ci și tâlcuitoarele acestor laude. De altfel tâlcuirea, esplicarea aceasta a cântărilor bisericesti, e neapărat de lipsă — chiar și acolo unde nu se vor înființa »Cununi«. Câți oameni înțeleg oare »Cheruvicul« ori chiar și »Unule născut«. Și să băgăm bine de samă, că azi cu toții voim să înțelegem toate.

»Cununile« nutrind zelul față de cultul Fecioarei, ne-ar desgheta mai mult inimile, ca să ne îngrijim de bunăcuviința casei Domnului. Aceasta e o urmare nedespărțită a cinstirei Celeia, care ardea de bunărdindiala bisericeii. Păr. Lucaci de altfel însuși în samnă la locul al doilea îngrijirea s. bisericeii, ca a doua țintă, pe care o urmează »Cununile«.

N'am mai avea atunci atâtea biserici necurățite, atâtea altare neîngrijite, atâtea vestminte preoțești aproape zdrențuite, atâtea sfinți desemnați schilozi din vremuri vechi și neguroase, n'am mai avea atâtea sfinți potire mai mult decât sărace.

Al treilea scop al acestor reuniuni ar fi ajutarea băieților orfani și sērăci, o țintă, care, afară de binefăcătorii singuratici, mari și mici ai nației noastre, n'a luminat nici când în conștiința nea-

cumpet, decât a premia pe unul, care are mai mulți și mai frumoși pomi în grădină. —

La luptă cu toții! — Arătați în faptă, cinstiți bătrânii, că nu voiți se lăsați ruină și pustiu în urma voastră, nici pildă rea. Bărbați, cari aveți soții și copii, cugetați-vă la datorințele ce le aveți față de acestia și nu la binele, ce-l faceți crișmarilor pe conta ruinei voastre și a nefericirii vremelnice și vecinice a familiilor voastre. Cugetați-vă, ca nu cumva să intrați în undele alcoholismului, ca să pierdeți casa și puținul loc, ce-l aveți. Cei cumpetați dați mâna de ajutor celor, ce sunt în periclu de a se îneca. Și voi femei și fete române, a căror strămoașe au lucrat atât de mult pentru neamul nostru, faceți-vă pretutindenea vrednice urmașe ale acelor și cu bunăntatea inimii și cu lacrămile voastre puneți stavilă alcoholismului, pășiți cu curaj față de dușman ca ludita din S. Scriptură față de Olofern.

Insuflețirea obștească împotriva alcoholismului va dovedi puterea noastră de viață și lupta satornică ne va aduce fericire și cinste, pe toate căile.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

— **Malestata Sa Impăratul-Rege** a dat pentru ajutorarea celor din Cămpeni 3000 de coroane.

— **Asigurați-vă!** Deși a dat D-zeu de vremea s'a mai întors nițel spre ploaie, totuși primejdia focului n'a încetat. După atâtea grozave pilde ale nenorocirilor, ce s'au văzut, credem că fie-care om cu minte se va grăbi să-și asigure împotriva focului casa și avutul seu. Cu atât mai mult ne mirăm de nesocoteala acelor oameni aleși de prin satele noastre, curatorii, cari se împotrivesc a asigura bisericile, școlile și casele parohiale, cu toate că aceasta este aspru poruncit din partea P. V. Consistor. După circularele archidieceșane cea dintău cheltueală a fiecărei biserice la începutul anului trebuie să fie plătită asigurării la reuniunea de asigurare archidieceșană. Facem și noi băgători de samă pe curatorii ca să-și îplinească aceasta datorință, pentru-că în cas de nenorocire sunt răspunzători cu averea lor pentru pagubele averii bisericesti.

— **Din tractul Bethleanului** ni se scrie: În 7 August n. a. c. s'a făcut în Figa, tractul Bethleanului, diecesa Gherlei, o sfințire frumoasă la biserica cea nouă română și la școala cea de nou edificată, din piatră și cărămidă. Actul sfințirii la săvîrșit Revd. D. vicar gen. episcopesc Ioan Georgiu din Gherla și M. O. D. protopop tractual Michail Făgărășian din Teure, asistați de preoții: Ioan Botean din Nușfalău; Grigore Rus din Odorheiu; Ioan Mititean din Cociu; Simion Popan din Figa și N. Motentan din Arpășteu. — Predice ocașionale în biserică și în școală a ținut Rev. D. vicariu. Mai cu seamă mi-a plăcut, când a zis: că *Românul nu-și află mîngăiere numai în biserică...* Dela biserică am mers cu

mului nostru întreg așa, încât să simțim lipsa înființării vre-unei societăți deosebite, pentru intruparea ei.

Ce frumos ar fi ca peste vre-o câți-va ani, de Dumnezeu să fie cât mai îngrabă, să avem în fie-care comună astfel de »Cununi«. Să vezi bătrâni cu barbe albe de argint, cum merg, aduși de spate, cu lungile lor bețe lucii, Dumineca și în Sărbători după ameazi la biserică, cu gândul dus la cântările frumoase ce le auziseră în Dumineca trecută, ori la tâlcul, la căzania limpede ce se revărsa de pe buzele preotului, spunându-le că ce anume le e lor sf. Fecioară, și că fiul ei — Isus Christos — e aici în biserică cu dēnșii și ascultă tot-tot, și vede și cele mai ascunse gânduri chiar și ale bătrânilor, și că El, Vecinicul împărat, se bucură mult vîzînd cinstea maicei sale, și că așteaptă-așteaptă cu dor nespun, ca cei curați cu sufletul să-l primească ca pe un oaspe neprețuit în sf. cuminecătură, cât de des. — Când — și mai senini — ar eși apoi — tērziu din biserică, nu s'ar putea răbda să nu-și zică: »Pe când eram noi tineri, — măi, pe când eram noi tineri, de unde să pomenești de acestea!« — și-și vor șterge cu mîneca lungă a cămeșii vr'o lacrimă furișată între lungile gene albe.

Ear cei ce acum sunt tineri vor crește curați, limpezi cu gândul, ca o stea în noaptea tăcută. lubirile tinerilor vor fi sfințe, paza părinților — pază de înțger păzitor, ear ochii albastrii a micilor copii bălani vor fi rugăciuni intrupate. Subt paza Preacuratei Fecioare se luminează gândurile, se avîntă; se desghiață inimile și bat pline de viață, se pornesc faptele ducătoare la fericirea de aici și de dincolo, de care vrea să se facă vrednic un popor.

Alfius.

toții la frumoasa școală românească. Aici s'a binecuvîntat nona zidire și Rev. D. Georgiu a ținut o nouă vorbire cu devisa: »*Lumină din lumină*«. A stors lacrimi din ochii ascultătorilor, arătînd că neamul nostru numai prin școala confesională se poate face creștin și cetățean bun și îndemnând pe toți vecinii să urmeze pilda Figaniilor. După aceea a urmat prânz în casa părintelui local Simion Popan ear seara a fost petrecere.

— **Cununie.** Domnul Dr. Titu Pertia și Domnișoara Mărioara Tilea, se vor cununa Duminecă în 28 August n. 1904 în Șmig.

— **Pentru Cămpeni.** Primim următorul apel: Comuna Cămpeni în 17 l. c. a căzut pradă flacărilor. A ars aproape total, și până în pămînt, nimicindu-se, în sensul strict al cuvîntului, tot avutul celor nenorociți. Zeci de familii au rămas pe strade fără scut și adăpost, lipsiți chiar și de pâinea de toate zilele. Ca martori oculari putem constata că catastrofa, e aproape fără păreche în istoria nenorocirilor. Comuna înfloritoare din creerii munților este o ruină, care stoarce lacrimi și compătîmire. În fața acestei nenorociri este datorința noastră a tuturor, să sărim fără întērziare, întru ajutorarea celor nenorociți. Apelăm deci la simțul de jertfă a tuturor și mai ales a băncilor noastre, rugându-ne să binevoiască a contribui cu obolul lor la alinarea suferințelor. **Lipsa este arzătoare.**

Ofertele marinimoase binevoiti a le trimite la adresa dlui Dr. Zosim Chirtop, avocat în Cămpeni (Topánfalva).

Abrud, la 21 August 1904.

Mihaiu Cirlea, notar public. Dr. Ștefan C. Pop, avocat. Dr. Laurențiu Pop, avocat.

— **Sfințirea bisericeii** renovate din Capolnoc-Mănăștur se va face la 28 August st. n., cu acel prilej se va da și o petrecere cu dans împreună cu teatru în hotelul central. În comitet este: Nicolae Avram, președinte, Dr. Iuliu Anca, v.-preș. Ioan Dragomir, v.-preș., Teodor Medan, secretar, Ioan Petrovan, cassar, Alesiu Stupac, controlor și mulțime de tineri. Inceputul petrecerei precis la 8 oare sara. Prețul de intrare: Pentru persoană 2 cor., pentru familie 5 cor. Venitul curat este destinat în favorul bisericeii gr.-cat. din loc.

— **In Vad** (I. Făgărăș) se va da o Producțiune declamatorică teatrală împreună cu cântări, Duminecă în 28 August a. c., în salele școlai. Venitul curat este merit fondului coriștilor din Vad. După producțiune urmează petrecere cu joc.

— **In Juriul-de-Cămpie** un foc teribil a mistuit în 16 August la un creștin de ai nostri tot ce a avut. Din casa, numai decurând ridicată, singuri păreții au rămas; i-au ars poiata, șura, șopru, cotețul cu 2 porci grași în el, bucatele toate, chiar și găinele cari se aflau pe atunci în podul casei; numai puțin fēn i-a rămas.

— **Zeci de milioane arse.** Ministrul de finanțe Ungar a publicat datele statistice despre tábacul fumat la noi în jumătatea întâia a anului c. Din Ianuar a. c. până în 31 Maiu s'au fumat 177.243 chilograme și 212.819.247 pachete tábac de pipă, 1.519.198 țigări regalitas, 9.861.700 trabuco, 8.523.900 britanica, 270.900 milares, 320.000 operas, 29.578.100 cuba, 30.209.100 portorico, 6.838.650 virginia, 107.951.814 țigări scurte, 15.822.200 țigări lungi și 5.093.900 rosita — cu totul 21.699.062 mai mult cu 16.274.287 ca în jumătatea întâia a anului trecut. Țigaretē s'au fumat: 208.580 nilus, 1.096.615 hunia, 1.649.800 memfis, 3.084.700 stambul, 9.432.700 sultan, 227.049.300 dame, 111.056.050 herțegovina, 7.930.550 sport, 11.188.300 jenidge, 157.807.100 drame, 61.762.900 virginia, 87.923.900 magyar — cu totul 580.090.395 țigaretē cu 59.881.545 mai mult ca în anul trecut în acelaș timp. — Pe toate acestea s'au cheltuit **44.576.127 cor. 29 fil.** Și tot se căiesc oamenii de sērăcie, când aruncă în vînt atâtea avere!

Posta Redacțiunii.

— **Dlui Ioan C.** în Bl. Articolul a sosit la timp, dar și redacțiile au vacanțe. L'am cetit. Seamănă de tot cu ale lui P. S. Acelaș limbaj frumos, înflorit, măiestrit. Să vede, că fratele S. face școală. Are și aceleși defecte. E ținut în generalități, și nu prea esplicit. Plu-tește frumos ca un nor promițtor, din care însă nu cade ploaie, cel mult câțiva picuri. De dragul formeii însă îl vom publica, în nedejdia întemeiată, că în formele aceste frumoase măiestrite, viitorul va pune fond serios, limpede, ponderos. Ceea-ce și dorim.

— **„Patriota“.** Ce zici? În cel mai apropiat vine și celalalt chip.

Cine suferē de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgărçiri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 18—52.

Wilhelm Ignác

ingenieur

Budapesta, VIII. Kender-ű. 8.

Primește ori ce fel de
măsurare de pământ,
mappare,
arangeare de posesiune.

După acord marchează linia
căii ferate normale ori
înguste.

Prețuește moșii, esoperează și
valorează patente, pe lângă
onorar echitabil.

Ofertele sunt a se trimite la
adresa de mai sus.

45-50.

— La o familie română în Cluj se primesc doi
băieți sau două fetițe în cuartir și vipt pe lângă con-
dițiuni favorabile.
Informațiuni se dă la tipografia „Carmen“ (Str.
Ferencz-József-út 58).

Cruce sau stea electrica dubla. D. R. G. M. 88503.

Vindecă și înviorează, pe garan-
ție: *reumă, ischias, astma, vi-
jiitul urechii auzul greu, epi-
lepsia, nervositatea, lipsa de
apetit, gălbineala, durerea de
dinți, migrena, impotența, in-
fluenza, pre cum ori ce boală
nervoasă.* Acel bolnav, care cu
aparatul meu Nr. 88503 nu se
vindecă în cel mult **44 zile** își capătă banii îndată
îndărpt. Unde nu mai ajută nimic, mă rog a
încerca cu aparatul meu. Sunt convins despre
înriurirea lui sigură.

Prețul unui aparat mare 6 cor.
(de folosit la boale învechite.)

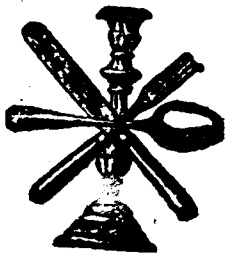
Prețul unui aparat mic 4 cor.
(de întrebuițat la morburii mai ușoare.)

Centrala de expediție trimite pe lângă rambursă
ori anticiparea banilor în toate părțile în țeară
și străinătate.

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.
12-24.

O cumpănă de culina gratuit.

Pe prețuri fabulos
de ieftine trimit din
magazinul meu prea
încărcat **mărfurile
mele de argint
mexican** renumite
în toată lumea pen-
tru eselența lor și
anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 lingurițe de cafea » » »
6 cuțite escelente desert » »
6 furcuțe » » » » »
1 lingură mare de supă » »
1 » » » lapte » »
2 feșnice elegante de salon.

**46 bucăți la olaltă costă numai
6 fl. 50 cr.**

După ori ce comande pe lângă asta
dau ca *present* de răspundere și gratis
o cumpănă de culină, care arată bine
până la 12½ chlg. Argintul mexican
e un metal de tot alb (și înlăuntru)
pentru a cărui durabilitate și eselență
calitate iau răspundere pe 25 ani.

Espediția se face trimițând banii
înainte sau cu rambursă din magazinul
european casa centrală de marfuri.

Scheffer D. Sándor

16-24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

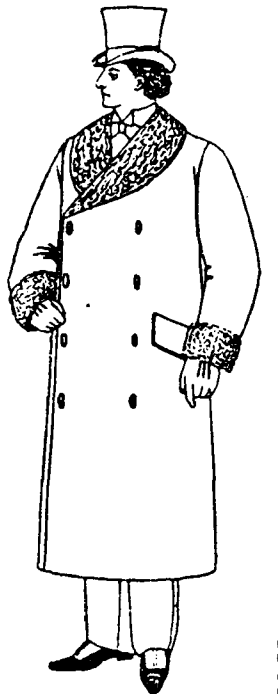
Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.
Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).
Căputuri economice, cuțușite cu stofă.
Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă
ca măsură e destul a trimite o haină veche.

21 (30-)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încarcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican	6 furcuțe de desert de argint mexican
6 linguri » » » » »	1 lingură mare de supă » »
6 furcuțe » » » » »	1 lingură mare de lapte » »
12 cuțite de desert » » » » »	2 feșnice elegante de salon » »

46 bucăți la olaltă costă numai 6 fl. 50 cr.

După ori-ce comandă pe lângă asta dau ca *present* pe răspundere
și gratis o cumpănă de culină, care arată
bine până la 12½ chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru
a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Spediția se face tri-
mițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femești,
90 cm. lat. calitate escelentă, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștiță.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestmânt bărbătesc elegant, în co-
loare după plac.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlg. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă,**
bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, viorele, rezedă, jasmîn
și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează:

17-21

Casa centrală
de mărfuri

DENKER JÓZSEF

Budapesta,
Hernád u. 54

Distins cu diplomă de onoare.

Bernáth E. Sándor magazin de mașini
de cusut și biciclete;
deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și te-
legrafului ung. reg.

Cluj-Kolozsvár (lângă podul Someșului.)

Vind și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile
mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină
electrică și motor, fac grabnic și cu preț moderat, repa-
raturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite colorii,
în baia și cuptoriul propriu.

Nr. Telefonului 412.

Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.

Cine comandează provocându-se la aceasta foaie asigură
oare care % biserică române celei noue din Cluj! —
44 (16-)

La Administrația »Răvașului«

(Cluj, Jókai-utca 6.)

se mai află de vânzare următoarele cărți:

- „Castelul din carpați“ de Jules Verne, trad.
în românește de V. Onișor, ed. Dr. E. Dăianu.
Cu mulțime de chipuri. Prețul 1 cor. 60 fil.
- „Mama Sfântului Augustin“ de Episcopul
Em. Bougaud, trad. de Salba, ed. Dr. E. Dăianu.
Frumos legată în pânză 4 cor. Broșurată 3 cor.
- „Suplex Libellus Valachorum“. Latinește și
românește, trad. de Dr. E. Dăianu. Prețul 1. cor.

Din „Cărțile Săteanului Român“

au apărut:

- Nr. 1. „Schite din popor“ de George Stoica,
prețul 10 fil.
- Nr. 2. „Pecatele noastre“, de Petru Suci, prețul
15 fileri.

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual	Avere proprie
Cor.: 32,000.000	Cor.: 260,000.000
Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru
Transilvania:

Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4.
în palatul Standard. (Casa proprie.)

Centrala generală:

Edimburg. (Anglia.)

52-.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlg. (cam 50
bucăți, puțin atinse) de
săpun fin de toaletă,

bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie,
viorele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând
banii înainte ori cu rambursă spedează casa cen-
trală de mărfuri **Scheffer D. Sándor** Budapest,
VIII, Bezerédi-utza 3. szám. (37) 18-24.